

Informazio Publikoaren Sarbidetako Euskal Batzordearen jarduera 2021eko ekitaldian

2016ko irailaren 16an, **Informazio Publikoaren Sarbidetako Euskal Batzordeari buruzko** irailaren 13ko 128/2016 Dekretua argitaratu zen. Dekretuaren helburu bakarra da erantzuna ematea herritarrek informazio publikoa eskuratzeko aurkeztutako eskaerari lotuta dagokion jardun-eremuko EAEko administrazio publikoak informazioa ukatzeko emandako ebazpenaren aurrean (berariazkoa nahiz ustezkoa) administrazioarekiko auzien jurisdikzioaren aurretik aurkez ditzaketen erreklamazioei.

Administrazio Publiko eta Justiziako sailburuaren 2016ko urriaren 6ko Aginduaren bidez eratu zen Batzordea osatu zen. Kideetako bat aldatu zen Gobernantza Publiko eta Autogobernuko sailburuaren 2017ko azaroaren 15eko Aginduaren bidez, bai eta beste kide bat ere, agintaldia amaitzeagatik, Gobernantza Publiko eta Autogobernuko sailburuaren 2021eko uztailaren 7ko Aginduaren bidez.

2021eko ekitaldian, halaber, Lehendakaritzan ere aldaketa bat gertatu da, Gobernantza Publiko eta Autogobernu Sailaren egitura organikoari buruzko Dekretuak Gobernu Irekiaren Zuzendaritzari esleitu baitzion Batzorde horren presidentetza, ordura arte Herritarrei Arreta Emateko eta Administrazioa Berritzeko eta Hobetzeko Zuzendaritzak zuena. Presidente berria apirilaren 20ko 129/2021 Dekretuaren bidez izendatu zen, eta 2021eko maiatzaren 24ko bilkuran sartu zen Batzordean.

Erreklamazioak, erreklamazioa jarri zaion erakunde motaren eta 2016-2021 aldian emandako ebazpen motaren arabera.

2021. urtean, guztira, 129 erreklamazio aurkeztu ziren. Taula honetan ikusten da arreta jaso duten erreklamazioen bilakaera. Hala, taulan ageri denez, hazkunde esponentziala izan zen 2016. urtetik 2018. urtera bitartean, 2019ko ekitaldian, berriz, behera egin zuen zertxobait, eta 2020. urtean berriro ere gora egin, eta nabarmen gora, aldiz, 2021ean.

URTEA	ERREKLAMAZIOEN EBAZPENAK	UDALEK INFORMAZIO-ESKAERARI EMANDAKO EZEZKOAREN AURKA	FORU-ALDUNDIEK INFORMAZIO-ESKAERARI EMANDAKO EZEZKOAREN AURKA	EAE-KO SEKTORE PUBLIKOAK EMANDAKO EZEZKOAREN AURKA	BESTE ERAKUNDE BATZUEK EMANDAKO EZEZKOAREN AURKA
2016	Baietsi	1			
	Ezetsi				
	Ez onartu				
	Atzera egin				
	Artxibatu				
	Deribatutak			1	

Guztira	2	1	1	0	0
2017	Baietsi	13	1	7	
	Ezetsi				1
	Ez onartu	3		3	
	Atzera egin	1		2	
	Artxibatu	1		1	
	Deribatuak				
Guztira	33	18	1	13	1
2018	Baietsi	54		7	5
	Ezetsi	5		3	
	Ez onartu	9		4	
	Atzera egin	12		1	
	Artxibatu				
	Deribatuak				
Guztira	100	80	0	15	5
2019	Baietsi	41		6	
	Ezetsi	5		4	
	Ez onartu	11	3	4	
	Atzera egin	8			
	Artxibatu	1		1	
	Deribatuak				
Guztira	84	66	3	15	0
2020	Baietsi	29		29	
	Ezetsi	1		15	
	Ez onartu	6	4	11	
	Atzera egin	3			
	Artxibatu	2			
	Deribatuak		2		
Guztira	102	41	6	55	0
2021	Baietsi	52		29	
	Ezetsi	15		10	
	Ez onartu	9	1	4	
	Atzera egin	4		3	
	Artxibatu				
	Deribatuak		1		1
Guztira	129	80	2	46	1
GUZTIRA	450	286	13	144	7
		% 63,5	% 3	% 32	% 1,5

Ikus daitekeenez, 2016tik 2021era bitartean, **erreklamazioen % 63,5 EAEko udalek informazio publikorako sarbidea ukatu izanagatik edo emandako informazioarekin**

desados egoteagatik dira, % 32 EAEko sektore publikoei lotuta daude, eta soilik % 4,5 beste erakunde mota batzuei, hala nola profesionalen elkargoak edo Batzordera jotzen duten beste erakunde batzuk, foru-aldundietako edo estatuko gardentasuna bermatzeko organoetara jo behar duten arren.

2020. urtean, aldatu egin zen joera; izan ere, EAEko sektore publikoak informazioa eskuratzeari emandako ezezkoen edo emandako informazioarekin desados egotearen ondoriozko erreklamazioen kopurua (55) udalek jasotako kopurua baino handiagoa izan zen (41). 2021ean, ordea, aurreko joera errepikatu zen, eta, beraz, erreklamazio gehienak udalek sarbidea ukatzeagatik edo haiek emandako informazioarekin desados egoteagatik dira: 80 eta 46, hurrenez hurren.

Foru-aldundietako gardentasuna bermatzeko organoen erreklamazioak.

Foru-aldundiek gardentasuna kontrolatzeko organo espezifiko bat dute (Arabako Foru Aldundian 2017an sortu zen, Bizkaikoan 2016an eta Gipuzkoakoan 2019an), baina orain arte jarduera gutxi izan dute, beren webgunean argitaratuta dituzten ebazpenak ikusita. Berme-organoren horiek nahitaez argitaratu behar dituzte horiek, Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legearen 24.5 artikulua araberaren arabera.

URTEA	ARABAKO Foru Aldundia: Gardentasunaren Foru Kontseilua	BIZKAIKO Foru Aldundia: Erreklamazioen Batzordea	GIPUZKOAKO Foru Aldundia: Gardentasunaren arloko Erreklamazio Batzordea
2016			
2017			
2018	1	3	
2019	1	8	2
2020	4	7	3
2021	5	7	3
GUZTIRA	11	25	8

Informazio Publikoaren Sarbidetako Euskal Batzordean jasotako erreklamazioen arrazoiak: administrazioaren isiltasuna.

Azpimarratzekoa da 2016-2021 aldian **erreklamazio gehienen kausa dela egindako eskaerak erantzunik jaso ez izana, hau da, administrazioaren isiltasuna**. Izan ere, 20.4 artikulua aplikatuz, erantzuteko gehieneko epea igaro eta berariazko ebazpenik eman eta jakinarazi ez bada, eskaera ezetsi egin dela ulertu behar da.

Erreklamazioen % 74 EAeko administrazioen erantzunik ezaren ondorio dira, hau da, % 73 toki-erakundeen kasuan eta % 25 EAeko sektore publikoaren kasuan. Hau da, gehienbat toki-erakundeek ez dute oraindik beren administrazio-egituretan eta antolaketa-kulturan barneratu epe barruan ebazteko betebeharra, Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legearen 20.6 artikuluan ezarritakoari jarraikiz. Horren arabera, betebeharrak hori behin eta berriz ez betetzea *«arau-hauste astuntzat hartuko da, ez-betetze horien erantzuleei arauetan aurreikusitako diziplina-araubidea aplikatzeari dagokionez»*. Erreklamazioen % 26 bakarrik dira emandako informazioarekin desados egoteagatik edo informaziorako sarbidea berariaz ukatu izanagatik.

URTEA	ADMINISTRAZIOAREN ISILTASUNA, UDALEN ALDETIK	ADMINISTRAZIOAREN ISILTASUNA, FORU-ALDUNDIEN ALDETIK	ADMINISTRAZIOAREN ISILTASUNA, ESTATUKO ADMINISTRAZIOAREN ALDETIK	ADMINISTRAZIOAREN ISILTASUNA, EAE-KO SEKTORE PUBLIKOAREN ALDETIK	ERREKLAMAZIO KOPURUA ADMINISTRAZIOAREN ISILTASUNAGATIK	GUZTIRA JASOTAKO ERREKLAMAZIOEN KOPURUA	ADMINISTRAZIO- ISILTASUNAGATIK DIRENEN %
2016	1	1			2	2	% 100
2017	14	1		11	26	33	% 79
2018	74			12	86	100	% 86
2019	53	1		3	57	84	% 68
2020	36	4		30	70	102	% 69
2021	66		1	27	94	129	% 73
Guztira	244	7	1	83	335	450	% 74
%	% 73	% 2	% 100	% 25			

EAeko sektore publikoko erakundeen erantzun-maila tokikoena baino nabarmen handiagoa bada ere, ezinbestekoa da informazio publikoa eskuratzeko eskaera guztiei erantzutea izatea helburua, Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legearen 20. artikulua aplikatuz; izan ere, araua indarrean jarri zenetik 6 urte igaro dira, eta, 2015eko urtarrilaren 13ko Gobernu Kontseiluak onartuta, antolaketa-eredua eta prozedura elektronikoa erabat ezarrita daude.

Erreklamazioa, Informazio Publikoaren Sarbidetako Euskal Batzordearen aurrean aurkeztutako erreklamazioen ebazpenak.

Informazio Publikoaren Sarbidetako Euskal Batzordeak emandako ebazpen moten gainean, nabarmendu behar da joerari eusten zaiola; izan ere, **2016-2021 aldi osoan, ebazpenen % 60,89 baietseak ziren**, % 16 ez onartzeak eta soilik % 13,11 ezetseak. Beraz, pentsatzekoa da aurrera egin behar dela gardentasunaren kulturari, gure administrazio publikoak horren arabera jardun daitezten.

Ezetsepenen arrazoiak da eskatutako informazioa ez dagoela kasu askotan, eskatu zaion erakundearen eskumenekoa ez delako edo dagoena eman delako dagoeneko, baita ere informazioa eskuratzeko eskubidea tartean ez dagoen prozedura bat delako, edo baldintza formalak ez direlako bete. Oso gutxi ezesten dira Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legeak 14. artikuluan ezartzen dituen **mugak aplikatzeagatik** edo 15. artikuluan arautzen den **datu pertsonalen babesagatik**.

Ez onartzeak arrazoi nagusiak honako hauek dira: irekita dauden prozeduretan interesa duten pertsonak izatea, eta, ondorioz, informazioa araudi espezifikoaren bidez eskuratu behar izatea, eta epe kanpo jarritako erreklamazioak izatea. Eskaera errepikakorrak, gehiegizkoak edo legearen gardentasun-asmoarekin justifikatzen ez direnak gutxiago dira.

ERREKLAMAZIOEN EBAZPENAK	UDALEK EMANDAKO EZEZKOAREN AURKA	FORU- ALDUNDIEK EMANDAKO EZEZKOAREN AURKA	EAE-KO SEKTORE PUBLIKOAK EMANDAKO EZEZKOAREN AURKA	BESTE ERAKUNDE BATZUEK EMANDAKO EZEZKOAREN AURKA	GUZTIRA	%
Baietsi	190	1	78	5	274	% 60,89
Ezetse	26		32	1	59	% 13,11
Ez onartu	38	8	26		72	% 16,00
Atzera egin	28		6		34	% 7,56
Artxibatu	4		2		6	% 1,33
Deribatutak		4		1	5	% 1,11
	286	13	144	7	450	% 100

Erreklamazioen tipologia eta erabilteko interakzio-kanala.

Erreklamatazaileen % 68 gizonak izan dira 2016-2021 aldi osoan; emakumeak % 13 bakarrik, eta pertsona juridikoak % 19.

Bestalde, interakzio-kanal erabiliena elektronikoa izan da: interakzioen % 82 egin dira hala, postaz % 15, eta era presentzian % 3.

URTEA	Generoa			Interakzio-kanala		
	Gizonezkoa	Emakumezkoa	Pertsona juridikoa	Posta	Aurrez aurrekoa	Elektronikoa
2016		1	1	1		1
2017	26	7		21		12
2018	82	16	2	23		77
2019	75	7	2	5	1	78
2020	57	16	29	8	14	80
2021	64	12	53	10		119
Guztira	304	59	87	68	15	367
%	68	13	19	15	3	82

Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusiaren aurrean errekurtsua jarritako Batzordearen ebazpenak.

2016-2021 aldian, **Informazio Publikoaren Sarbidetako Euskal Batzordearen 7 ebazpenen aurka jarri da errekurtsua Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiaren aurrean**; horietatik, 5 2018. urteko espedienteen buruzkoak dira, eta bana 2019. eta 2021. urteetako espedienteen buruzkoak. Espediente guztietan epaia eman da, eta kasu guztietan ezetsi egin da Informazio Publikoaren Sarbidetako Euskal Batzordearen ebazpenaren aurka jarritako errekurtsua. Kostuak alderdi demandatzaileari ezarri zaizkio.

Administrazio-azigaietako errekurtsua		Erreklamazioaren espediente-zenbakia	IPren Sarbidetako Euskal Batzordearen ebazpen-zk.	Epaia		
Prozedura arruntaren zk.	Demandatzailea			Epai-zenbakia	Epai-data	Epaia
667/2018	Bizkaiko Erizainen Elkargo Ofiziala	2018/000061	19/2018	62/2021	2021-02-17	Errekurtsua ezestea
70/2019	Oñatiko Udala	2018/000136	69/2018	379/2021	2021-10-19	Errekurtsua ezestea
75/2019	UPV/EHU	2018/000098	34/2018	369/2021	2021-10-05	Errekurtsua ezestea
134/2019	Red Ferroviaria	2018/000123	57/2018	445/2021	2021-11-12	Errekurtsua ezestea

	Vasca-Eusko Trenbide Sarea ETS					
260/2019	Arrasateko Udala	2018/000176	3/2019	5/2022	2022-01-11	Errekurtsoa ezestea
469/2020	FJAD	2019/000276	98/2019			
874/2021	GGs	2021/000338	110/2021			

Aurreko txostenetan jada esan dugun legez, nabarmendu behar da kontrol-erakunde hori, **Informazio Publikoaren Sarbidetako Batzordea, eginkizun oso mugatu batekin sortu zela, aldi baterako aurreikusten baitzen.** Hauxe zuen eginkizun: EAeko administrazio publikoek euren jarduketa-eremuan emandako ebazpen ezestle berariazko edo ustezko ororen aurka aurkeztutako aukerako erreklamazioei bakarrik erantzutea administrazioarekiko auzien jurisdikziora jo aurretik. Aldi baterako izaera horrek mugatu egiten ditu eman beharko lituzkeen bermeak, batez ere eskumenik ez duelako ematen dituen ebazpenen betetzearen gaineko jarraipena egiteko, (zehapen-ahalmenik ez baitu) ez publizitate aktiboaren betebeharrak ez-betetzeagatiko erreklamazioak kontrolatu eta ebazteko, ez eta sentsibilizazio- eta prestakuntza-ekintza beharrezkoen bidez eta arloan jarduteko irizpideak emanez gardentasunaren kultura sustatzeko ere, nahiz eta horrek guztiak EAeko administrazio publikoen multzoak jokabide homogeneoa izaten lagunduko lukeen.

Gardentasun-ataria.

Batzordeak **gardentasunaren ataria** du (<https://www.gardena.euskadi.eus/iristeko-eskubidea/>) eta aldi behin eta eguneratuta argitaratzen du jarduketa publikoaren funtzionamenduari eta kontrolarekin lotuta dagoen jardueraren gardentasuna bermatzeko esanguratsua den informazioa. Informazio horri 19/2013 Legearen 15. artikuluan jasotako mugak aplikatzen zaizkio, baita izaera pertsonaleko datuen babesetik eratorritakoak ere. Bere antolamenduari eta funtzionamenduari buruzko informazioa argitaratzen du, baita garrantzi juridikoa, ekonomikoa, aurrekontuetakoa eta estatistikoa duen informazioa ere.

Bere jarduerarekin lotuta, bere ebazpen eta akta guztiak argitaratzen ditu, eta honako hauei buruzko informazio osoa ematen du: erreklamatzailaren ezaugarriak, sexua, sartzeko erabili den kanala; erreklamatzailaren administrazioa; emandako, ukatutako edo ez onartutako informazioa; ebazpenaren zentzua eta ebazpenaren edukia betiere erreklamatzailaren identifikazioa babestuz, baita erreklamazioaren sarrera-data eta ebazpen-data ere. Informazioa aurreko aldagai horietako edozein erabiliz bahetu daiteke, hartarako sarbidea irisgarria izan dadin, eta Open Data Euskadi formatu irekietan ere prestatzen da, berriz erabili ahal izateko. Orobat, gune horretan argitaratuta daude Informazio Publikoaren Sarbidetako Euskal Batzordearen ebazpenei jarritako administrazioarekiko auzi-errekurtsoen aurrean Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusiak emandako epaiak.

Legeak 3 hilabeteko epea ezartzen du erreklamazioak ebazteko, eta epe hori igarota, ezetsizat joko da. Hala ere, Batzordeak espedienteen instrukziorako bi kide baino ez dituen arren

(dedikazio eskusiborik gabeko funtzionarioak, eta eginkizun horiek beren lanpostuari dagozkion zereginekin txandakatzen dituzte), **erreklamazioak ebatzeko batez besteko denbora muga horren oso azpitik dago**, hurrengo koadroan egiazta daitekeenez. Ikus daiteke, halaber, 2021ekoa dela ebazpen-epe laburrena, 44 egun:

URTEA	ERREKLAMAZIOAK EBAZTEKO BATEZ BESTEKO EPEA
2016	48 egun
2017	54 egun
2018	54 egun
2019	49 egun
2020	56 egun
2021	44 egun

Vitoria-Gasteizen, 2022ko otsailean.